

Які платники податку на прибуток мають пільги в оподаткуванні податком на прибуток підприємств?

ЗІР, категорія 102.22

Звільнення від оподаткування прибутку підприємств передбачено у ст. 142 розд. III та підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ).

Відповідно до п. 142.1 ст. 142 ПКУ звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів і є їх повною власністю, отриманий від продажу (постачання) товарів, виконання робіт і надання послуг, крім підакцизних товарів, послуг із поставки підакцизних товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів, що уповноважують такого платника податку здійснювати постачання товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці.

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який видається уповноваженим органом відповідно до Закону України від 21 березня 1991 року № 875-XII «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» зі змінами і доповненнями.

У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до ПКУ.

Підприємства та організації, на які поширюється дія п. 142.1 ст. 142 ПКУ, реєструються у відповідному контролюючому органі в порядку, передбаченому для платників цього податку.

Згідно з п. 142.2 ст. 142 ПКУ, на період підготовки до зняття і зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему звільняється від оподаткування прибуток Чорнобильської АЕС, якщо такі кошти використовуються на фінансування робіт з підготовки до зняття і зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за

результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до ПКУ.

Пунктом 142.3 ст. 142 ПКУ передбачено, що звільняється від оподаткування прибуток підприємств, отриманий за рахунок міжнародної технічної допомоги або за рахунок коштів, які передбачаються в державному бюджеті як внесок України до Чорнобильського фонду «Укриття» для реалізації міжнародної програми – Плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття» відповідно до положень Рамкової угоди між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно діяльності Чорнобильського фонду «Укриття» в Україні, для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС.

У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до ПКУ.

Відповідно до п. 16 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ тимчасово, до 1 січня 2020 року, звільняється від оподаткування прибуток підприємств у розмірі доходу підприємств, отриманого ними від господарської діяльності з використанням газу (метану) вугільних родовищ та/або похідної сировини газу (метану) вугільних родовищ, у тому числі газоповітряної суміші із вмістом газу (метану), яка не відповідає вимогам до якості природного газу, призначеного для транспортування, промислового та комунально-побутового споживання, що здійснюється відповідно до Закону України від 21 травня 2009 року № 1392-VI «Про газ (метан) вугільних родовищ» зі змінами і доповненнями.

З метою застосування абзацу першого п. 16 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ фінансовий результат до оподаткування підприємств, що використовують газ (метан) вугільних родовищ та/або похідну сировину газу (метану) вугільних родовищ, у тому числі газоповітряну суміш із вмістом газу (метану), яка не відповідає вимогам до якості природного газу, призначеного для транспортування, промислового та комунально-побутового споживання, зменшується на суму доходу, отриманого від операцій з газом (метаном) вугільних родовищ (реалізація, переробка, спалювання) та/або похідною сировиною газу (метану) вугільних родовищ, у тому числі газоповітряною сумішшю із вмістом газу (метану), яка не відповідає вимогам до якості природного газу, призначеного для транспортування, промислового та комунально-побутового споживання.

Суми коштів, вивільнених у зв'язку з наданням податкової пільги, спрямовуються платником податку на переоснащення матеріально-технічної бази, запровадження новітніх технологій, пов'язаних з видобуванням, дегазацією та використанням газу (метану) вугільних родовищ та/або похідну сировину газу (метану) вугільних родовищ, у тому числі газоповітряну суміш із вмістом газу (метану), до закінчення наступного податкового року.

У разі відсутності цільового використання вивільнених від оподаткування коштів у термін, передбачений абзацом третім п. 16 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, платник податку зобов'язаний збільшити фінансовий результат до оподаткування на суму доходу, отриманого від реалізації газу (метану) вугільних родовищ, на який було зменшено фінансовий результат до оподаткування відповідно до абзацу другого цього пункту, за результатами податкового року, що настає за податковим періодом застосування пільги.

Згідно з п. 38 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ тимчасово, на період реалізації проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації», затвердженого Кабінетом Міністрів України (далі – Проект), звільняється від оподаткування прибуток (дохід) японських суб'єктів з реалізації Проекту, за умови що такий прибуток (дохід) отриманий у рамках реалізації Проекту.

Термін «японський суб'єкт з реалізації Проекту» вживається у значенні, наведеному у підпунктах «а» - «в» п. 9 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ.

Крім того, п. 41 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ встановлено, що до 01 січня 2025 року звільняється від оподаткування прибуток підприємств - суб'єктів літакобудування, що визначені відповідно до норм ст. 2 Закону України від 12 липня 2001 року № 2660-III «Про розвиток літакобудівної промисловості» зі змінами і доповненнями.

Вивільнені кошти (суми податку, що не сплачуються до бюджету та залишаються в розпорядженні платника податку) використовуються на науково-дослідні та дослідницько-конструкторські роботи з літакобудування, створення чи переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій. Використання таких коштів має бути пов'язане з діяльністю платника податку, прибуток від якої звільняється від оподаткування. Порядок контролю за використанням вивільнених коштів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Суми вивільнених коштів визнаються як отримане цільове фінансування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

У разі порушення напрямів цільового використання, порядку використання вивільнених коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств, починаючи з першого числа місяця, в якому вчинено таке порушення. Штрафні санкції та пеня визначаються відповідно до ПКУ.

На період до 31 грудня 2021 року передбачено застосування ставки нуль відсотків для платників податку на прибуток, які відповідають критеріям, визначеним у п. 44 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ.

Відповідно до п. 46 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ звільняються від оподаткування доходи, які сплачені або сплачуються резидентом на користь нерезидента або уповноваженої ним особи у вигляді процентів за позикою або фінансовим кредитом, що були надані резидентам до 31 грудня 2016 року, якщо кошти, надані нерезидентом за позикою або фінансовим кредитом, були залучені шляхом розміщення іноземних боргових цінних паперів на іноземній фондовій біржі та відповідають умовам п.п. «б» п.п. 141.4.11 п. 141.4 ст. 141 ПКУ.

Згідно з п. 47 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ звільняються від оподаткування доходи, які сплачуються резидентом на користь нерезидента або уповноваженої ним особи у вигляді процентів за позикою або фінансовим кредитом, що були надані резидентам у період з 1 січня 2017 року до 31 грудня 2018 року, якщо такі доходи відповідають умовам п.п. 141.4.11 п. 141.4 ст. 141 ПКУ.